

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl samosoudcem Richardem Galisem ve věci

žalobce: **MVDr. R. P., DrSc.**
bytem X

proti
žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**
sídlem Křížová 25, 150 00 Praha 5

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 13. 2. 2023, č. j. X,

takto:

- I. **Rozhodnutí žalované ze dne 13. 2. 2023, č. j. X, se ruší a věc se vrací žalované k dalšímu řízení.**
- II. **Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

Odůvodnění:

Vymezení věci

1. Dne 28. 3. 2022 žalobce podal u Okresní správy sociálního zabezpečení X žádost o starobní důchod před dosažením důchodového věku. Ve formuláři žádosti mimo jiné uvedl, že nežádá o důchod ve Spojených státech amerických a v Rakousku požádal o odklad důchodu.
2. Dne 5. 10. 2022 žalovaná rozhodnutím č. j. X (dále jen „rozhodnutí ze dne 5. 10. 2022“) žalobci podle § 31 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, a s přihlédnutím k čl. 12 odst. 2 Smlouvy o sociálním zabezpečení mezi Českou republikou a Spojenými státy americkými, vyhlášená pod č. 85/2008 Sb. m. s. (dále jen „smlouva s USA o sociálním zabezpečení“), od 28. 4. 2022 přiznala starobní důchod ve výši 9 573 Kč. Žalovaná uznala

Shodu s prvopisem potvrzuje: A. A.

žalobci dobu pojištění v českém důchodovém pojištění 11 215 dní a v americkém důchodovém pojištění 1 823 dní, tj. celkem 13 038 dní, na základě které vypočítala přiznanou výši dílčího starobního důchodu. Závěrem žalovaná uvedla, že ještě vyžádala od rakouského nositele pojištění potvrzení o dobách pojištění na území Rakouska. Po obdržení potvrzení bude posouzena výše žalobcova důchodu podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004, o koordinaci systémů sociálního zabezpečení (dále jen „nařízení o koordinaci“). V odůvodnění dále žalovaná uvedla, že nedílnou součástí rozhodnutí je i osobní list důchodového pojištění. V něm byly uvedeny jednotlivé české a americké doby pojištění (včetně náhradních dob pojištění a vyloučených dob).

3. Dne 26. 11. 2022 žalovaná rozhodnutím č. j. X (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“) podle § 56 odst. 1 písm. b) zákona o důchodovém pojištění s přihlédnutím k čl. 6 a čl. 52 odst. 1 nařízení o koordinaci rozhodla, že se výše žalobcova starobního důchodu nemění. Na základě dodatečně prokázaných dob pojištění z Rakouska potvrzených rakouským nositelem pojištění žalovaná znova vypočítala výši důchodu. S přihlédnutím k čl. 6 nařízení o koordinaci dosáhl žalobce v českém důchodovém pojištění 11 215 dní a v rakouském důchodovém pojištění 1 731 dní, tedy celkem 12 946 dní. Ve smyslu čl. 52 odst. 3 nařízení o koordinaci žalovaná porovnála výši důchodu, která náleží žalobci podle čl. 52 odst. 1 písm. a) nařízení o koordinaci s přihlédnutím k rakouské době pojištění, s výší důchodu, která žalobci náleží podle čl. 12 smlouvy s USA o sociálním zabezpečení. Vzhledem k tomu, že obě dílčí výše důchodu byly shodné, žalobci nadále náležel starobní důchod podle čl. 12 smlouvy s USA o sociálním zabezpečení. Dodatečně provedený zápočet tak byl podle žalované zcela bez vlivu na rozhodnutí o přiznání důchodu. Nedílnou součástí rozhodnutí byl podle odůvodnění opět osobní list důchodového pojištění, v němž byly tentokrát uvedeny české a rakouské doby pojištění.
4. Dne 13. 2. 2023 žalovaná v záhlaví označeným rozhodnutím (dále jen „napadené rozhodnutí“) na základě žalobcových námitek proti prvostupňovému rozhodnutí změnila prvostupňové rozhodnutí tak, že podle § 56 odst. 1 písm. b) ve spojení s § 31 odst. 1 písm. b) zákona o důchodovém pojištění s přihlédnutím k čl. 6 a čl. 52 odst. 1 písm. b) nařízení o koordinaci žalobci od 28. 4. 2022 přiznala starobní důchod v dílčí výši 10 030 Kč měsíčně.
5. Žalovaná napadené rozhodnutí odůvodnila tím, že žalobce splnil věk pro vznik nároku na starobní důchod před dosažením důchodového věku i délku pojištění, a to součtem české a americké doby pojištění. K žalobcovým námitkám proti rozhodnutí ze dne 5. 10. 2022 žalovaná dále uvedla, že podle čl. 12 odst. 2 smlouvy s USA o sociálním zabezpečení platí, že pokud nárok na dávku podle českých právních předpisů může vzniknout pouze s přihlédnutím k americkým dobám pojištění, pak může žalovaná přihlédnout pouze k americkým dobám pojištění, které se nepřekrývají s českými dobami pojištění. Podle čl. 2 odst. 2 smlouvy s USA o sociálním zabezpečení se dále při aplikaci této smlouvy nepřihlíží k úmluvám nebo jiným mezinárodním smlouvám nebo nadnárodní úpravě sociálního zabezpečení s třetími státy. Žalobce dosáhl celkové doby pojištění 35 let a 263 dnů, do které se započítávají české doby pojištění a české náhradní doby pojištění získané v letech 1977 až 2004 a 2009 až 2017 a americké doby pojištění získané v letech 2003 až 2008. Jelikož žalobce získal potřebnou dobu pojištění 35 let, do celkové doby pojištění se již nezapočítávají rakouské doby pojištění. Žalobcem namítané chybějící americké doby pojištění v rozsahu 1 823 dní, které ani nevymezil konkrétními roky, jsou patrně doby pojištění z let 2001, 2002 a z části 2003 a 2004, které se však překrývají s českými dobami pojištění. K chybějícím českým náhradním dobám pojištění od dubna do prosince 2004, od ledna do září 2005 a od

Shodu s prvopisem potvrzuje: A. A.

června do prosince 2008 žalovaná konstatovala, že naopak překrývají americké doby pojištění, proto je s ohledem na smlouvu s USA o sociálním zabezpečení nelze započítat.

6. Následně žalovaná nově vypočetla výši žalobcova starobního důchodu. V souladu s čl. 6 nařízení o koordinaci započítala české doby pojištění (11 526 dnů) a rakouské doby pojištění (1 731 dnů), jejichž souhrn činil 36 let a 117 dnů (13 257 dnů). V novém výpočtu žalovaná k žalobcově námitce zohlednila náhradní dobu pojištění z části let 2004 a 2008 (doby, kdy byl žalobce uchazečem o zaměstnání), kterou v prvostupňovém rozhodnutí opomněla. Dílčí důchod vypočítala poměrem českých a rakouských dob pojištění podle § 61 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění. Konstatovala dále, že žalobcův dílčí důchod na základě české a rakouské doby pojištění je vyšší (10 030 Kč měsíčně), než by byl na základě české a americké doby pojištění (9 573 Kč měsíčně). Z čl. 6 nařízení o koordinaci žalovaná dovodila, že pro nárok na český starobní důchod před dosažením důchodového věku lze sečíst pouze české a rakouské doby pojištění, neboť Spojené státy americké nejsou členským státem Evropské unie.
7. K namítané chybějící české době uchazeče o zaměstnání z let 2004, 2005 a 2008 žalovaná konstatovala, že nově započítala českou dobu uchazeče o zaměstnání s hmotným zabezpečením v části roku 2004 a českou dobu uchazeče o zaměstnání bez podpory v nezaměstnanosti v části roku 2008. Podle § 5 odst. 2 písm. a) zákona o důchodovém pojištění však nelze započítat českou dobu uchazeče o zaměstnání bez podpory v nezaměstnanosti v namítaných obdobích od 1. 10. 2004 do 31. 12. 2004 a od 1. 1. 2005 do 30. 9. 2005, protože přesahuje započítatelných 365 dnů před dosažením věku 55 let.
8. K chybějící době pojištění od 4. 4. 1986 do 7. 9. 1986 žalovaná uvedla, že žalobci započítala dobu studia do 18 let věku (od 1. 9. 1977 do 3. 4. 1980), a dále po dosažení 18 let věku studium na střední škole od 4. 4. 1980 do 19. 6. 1981. Studium na vysoké škole žalovaná započítala jen do 3. 4. 1986, ačkoliv žalobce studium ukončil dne 26. 8. 1986, neboť podle § 13 odst. 2 zákona o důchodovém pojištění se za náhradní dobu pojištění považuje doba studia po dobu maximálně 6 let po dosažení věku 18 let.
9. K žalobcovým námitkám ohledně vyloučené doby studia v roce 1986 a doby uchazeče o zaměstnání s podporou v nezaměstnanosti či bez této podpory žalovaná uvedla, že tato období se vylučují z rozhodného období, aby nerozměnila získaný vyměřovací základ, což se opírá o § 16 odst. 4 větu druhou zákona o důchodovém pojištění.
10. Žalobcovu námitku, že žalovaná od června 2022 nezvýšila procentní výměru starobního důchodu podle nařízení vlády č. 35/2022 Sb., žalovaná shledala neopodstatněnou, neboť mimořádná valorizace byla zmíněna ve výroku rozhodnutí ze dne 5. 10. 2022.
11. Závěrem žalovaná poznamenala, že v průběhu české doby pojištění je mezera v letech 1996 a 1997 a v období od 1. 1. 1998 do 18. 5. 1998. Pro tyto doby žalobce totiž nedoložil žádné zaměstnání, což významně ovlivnilo výši procentní výměry českého starobního důchodu před dosažením důchodového věku.
12. K napadenému rozhodnutí byl připojen nový osobní list důchodového pojištění ze dne 10. 2. 2023, v němž byly uvedeny české a rakouské doby pojištění.

Žaloba

13. Žalobou podle § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, se žalobce domáhá zrušení napadeného rozhodnutí.

Shodu s prvopisem potvrzuje: A. A.

14. Žalobce především namítá, že žalovaná nezohlednila odpracovanou dobu jak ve Spojených státech amerických, tak v Rakousku. V napadeném rozhodnutí (na str. 3 v odst. 7) žalovaná nezapočetla rakouské doby pojištění. V osobním listě důchodového pojištění sice tyto doby uvádí, ale zase zde chybí americké doby pojištění. Žalovaná při novém výpočtu starobního důchodu sečetla českou a rakouskou dobu pojištění, jako kdyby žalobce nikdy nepracoval ve Spojených státech amerických.
15. Z napadeného rozhodnutí dále podle žalobce není zřejmé, jaké americké doby pojištění žalovaná započítala, zda se jednalo o všechny uvedené v žalobcově žádosti o důchod a jak dospěla k době pojištění v délce 35 let a 263 dnů uvedené na str. 3 v odst. 7 napadeného rozhodnutí. Odpracovanou dobu ve Spojených státech amerických si žalovaná podle žalobce nezjistila, ač v napadeném rozhodnutí sama uvedla, že v průběhu české doby pojištění lze zjistit mezeru. Žalovaná taktéž v napadeném rozhodnutí zpochybnila americkou dobu pojištění v délce 1 823 dní s tím, že žalobce v námitkách nespecifikoval, jak k ní dospěl. Toto číslo však žalovaná sama uvedla v rozhodnutí ze dne 5. 10. 2022, u kterého žalobci ani po urgencích nevydala přílohu v podobě osobního listu důchodového pojištění. Zabránila tím žalobci v přístupu k informacím o tom, jak se k tomuto číslu dopočítala.
16. Žalobce má konečně za to, že v napadeném rozhodnutí žalovaná nesprávně tvrdila, že žalobce v Rakousku požádal o odklad důchodu. To však podle žalobce před dosažením důchodového věku 65 let není možné.

Vyjádření žalované

17. Žalovaná ve vyjádření navrhuje zamítnutí žaloby. Rekapituluje svá rozhodnutí a dodává, že v rozhodnutí ze dne 5. 10. 2022 žalobci započítala celkem 1 823 dnů amerického pojištění (tj. asi 5 let), což byly doby pojištění, které se nepřekrývaly s českými dobami pojištění a náhradními dobami pojištění. Rakouské doby pojištění v tomto rozhodnutí nezapočítala, neboť starobní důchod přiznala s přihlédnutím ke smlouvě s USA o sociálním zabezpečení. Tyto doby byly zohledněny při přezkumu žalobcovy výše důchodu v prvostupňovém rozhodnutí. V tomto případě naopak nebylo možné zohlednit americké doby pojištění, neboť žalobcův důchod byl přezkoumáván podle nařízení o koordinaci, které se vztahuje jen na členské státy Evropské unie.
18. Prvostupňové rozhodnutí žalovaná změnila napadeným rozhodnutím, v němž dílčí starobní důchod nově vypočetla, neboť v prvostupňovém rozhodnutí nezapočítala veškerou českou dobu pojištění (dobu uchazeče o zaměstnání s hmotným zabezpečením v části roku 2004 a dobu uchazeče o zaměstnání bez podpory v nezaměstnanosti v části roku 2008). Při výpočtu žalovaná přihlédla k čl. 6 a čl. 52 odst. 1 písm. b) nařízení o koordinaci. Rakouský nositel pojištění zaslal formulář E 205 AT ze dne 11. 10. 2021, ve kterém potvrdil dobu pojištění, kterou žalobce získal od srpna 2017 do dubna 2022. Jelikož žalobce na území České republiky nezískal potřebnou dobu pojištění 35 let pro vznik nároku na český starobní důchod před dosažením důchodového věku, žalovaná sečetla českou a rakouskou dobu pojištění (dohromady 36 let a 117 dnů). Ke zvýšení důchodu v námitkovém řízení došlo započtením dalších českých náhradních dob pojištění, nikoli amerických, neboť tak jako v prvostupňovém rozhodnutí žalovaná postupovala podle nařízení o koordinaci.
19. Závěrem žalovaná uvádí, že přílohou rozhodnutí ze dne 5. 10. 2022 měl být osobní list důchodového pojištění s dobami pojištění získanými ve Spojených státech amerických, které celkem činily 1 823 dnů. Na žalobcovu žádost žalovaná tento list ze dne 29. 9. 2022 zaslala dne 14. 3. 2023 do žalobcovy datové schránky. V osobních listech důchodového pojištění

Shodu s prvopisem potvrzuje: A. A.

přiložených k prvostupňovému a napadenému rozhodnutí jsou kromě českých zaznamenány jen rakouské doby pojištění, které se započítávají do nároku a výpočtu výše důchodu. Americké doby pojištění zde chybí, neboť je nelze započítat pro nárok a výši důchodu přiznaného podle zákona o důchodovém pojištění a nařízení o koordinaci.

Posouzení věci

20. Soud ověřil, že žaloba byla podána osobou k tomu oprávněnou, po vyčerpání řádných opravných prostředků, je včasná a splňuje všechny formální požadavky na ni kladené. Poté přezkoumal napadené rozhodnutí, jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo, v rozsahu napadených výroků a v mezích uplatněných žalobních bodů (§ 75 odst. 2 s. ř. s.). Vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalované (§ 75 odst. 1 s. ř. s.). Ve věci soud rozhodl bez jednání, neboť zrušil napadené rozhodnutí jako nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů [§ 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s.]
21. Úvodem soud zdůrazňuje, že žalobcův odkaz na podané námitky (obsažený na str. 2 v odst. 1 žaloby) nelze považovat za řádný žalobní bod ve smyslu § 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Z ustálené judikatury Nejvyššího správního soud (dále jen „NSS“) plyne, že žalobní body je třeba výslovně formulovat v žalobě. Vychází se z toho, že soudní řízení není pokračováním správního řízení, nýbrž zcela samostatným typem přezkumného řízení. Jedině pokud žalobce v žalobě odkáže na konkrétní, ve vztahu k jeho věci jednoznačně individualizovanou a nezaměnitelnou skutkovou či právní argumentaci, kterou vyslovil v předchozím řízení správním, a pokud tato argumentace nevyžaduje pro účely řízení o žalobě žádné další konkretizace, modifikace či upřesnění, lze ji považovat za součást žaloby (srov. rozsudek ze dne 28. 8. 2008, č. j. 2 As 43/2005 – 79). To však není žalobcův případ, neboť (s výjimkou námitky nezapočítání rakouských i amerických dob pojištění, kterou soud níže vypořádal) žalobce neoznačil, na kterou konkrétní část argumentace ve svých námitkách odkazuje, nýbrž pouze povšechně odkázal na jejich obsah a obsah své „stížnosti“ jakožto na přílohy č. 3 a 5 k žalobě. Takovýto odkaz nesměřuje k určité, jednoznačně individualizované a nezaměnitelné argumentaci, nýbrž jím žalobce žádá, aby soud *de facto* znovu posoudil veškeré námitky vnesené ve správním řízení. Uvedený přístup k formulaci žalobních bodů zcela ignoruje skutečnost, že soudní řízení správní není pokračováním řízení správního (viz shodně bod 29 rozsudku ze dne 18. 7. 2013, č. j. 1 Afs 54/2013 – 36).
22. Podle § 58 odst. 1 věty první zákona o důchodovém pojištění „[j]sou-li současně splněny podmínky nároku na výplatu více důchodů téhož druhu nebo na výplatu starobního nebo invalidního důchodu, vyplácí se jen jeden důchod, a to vyšší; to však neplatí, jde-li o nárok na sirotčí důchody podle § 52 odst. 2, nestanoví-li se jinak v odstavci 2.“
23. Podle § 61 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění „[v]yplácí-li se poživateli důchodu důchod vypočtený se zřetelem k mezinárodní smlouvě podle poměru dob získaných v České republice k celkově získané době (dále jen „dílčí důchod“), stanoví se základní výměra a procentní výměry dílčího důchodu v poměru těchto dob, nestanoví-li jinak mezinárodní smlouva.“
24. Podle čl. 2 odst. 1 písm. b) první odrážky smlouvy s USA o sociálním zabezpečení se tato smlouva vztahuje na právní předpisy ve vztahu k České republice, a to mj. na zákon o důchodovém pojištění a předpisy související s tímto zákonem. Podle odst. 2 „[n]ení-li v této smlouvě stanoveno jinak, při aplikaci právních předpisů uvedených v odstavci 1 tohoto článku se nepřiblíží k úmluvám nebo jiným mezinárodním smlouvám nebo nadnárodní úpravě týkající se sociálního zabezpečení, které jsou v platnosti mezi smluvním státem a třetím státem, ani

k zákonům a předpisům vyhlášeným za účelem jejich provádění, s výjimkou těch jejich ustanovení, která upravují rozdělení pojistného břemene.“

25. Podle čl. 6 nařízení o koordinaci „[n]estano-ví-li toto nařízení, příslušné instituce členského státu, jehož právní předpisy podmiňují: získání, zachování, trvání nebo opětné nabytí nároku na dávky, použití některých právních předpisů, nebo přístup k povinnému, dobrovolnému pokračujícímu nebo dobrovolnému pojištění nebo vynětí z něj, získáním dob pojištění, zaměstnání, samostatné výdělečné činnosti nebo bydlení, přiblíží v nezbytném rozsahu k získaným dobám pojištění, zaměstnání, samostatné výdělečné činnosti nebo bydlení získaným podle právních předpisů kteréhokoli jiného členského státu, jako by byly získány podle právních předpisů, které tato instituce uplatňuje.“
26. Žalobce byl v průběhu let účastníkem důchodového pojištění v České republice, Rakousku a Spojených státech amerických. Namítá, že žalovaná měla při stanovení výše dílčího starobního důchodu před dosažením důchodového věku započít všechny české, rakouské i americké doby pojištění – a nikoliv pouze české a americké nebo české a rakouské. Tento názor ale není správný.
27. Právo sociálního zabezpečení vychází z tzv. principu teritoriality, který znamená, že systém sociální ochrany je vždy omezen na území daného státu (viz Koldinská, K. a kol. *Sociální zabezpečení osob migrujících mezi státy EU*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, str. 19.). Teritoriální charakter systémů sociální ochrany a jejich diverzita jsou příčinou, proč osoby migrující mezi státy nemají z principu *bez dalšího* zaručeno, že je národní systém „hostitelské země“ přijme okamžitě bez jakýchkoli požadavků do svého osobního rozsahu. Tyto otázky řeší mezinárodní smlouvy tzv. koordinačního typu, popř. unijní předpisy upravující koordinaci systémů sociálního zabezpečení; *jen takovýto instrument mezinárodního práva zaručí migrujícím osobám (v nejširším slova smyslu) rovnost v zacházení* (viz body 73 a 90 nálezu Ústavního soudu ze dne 3. 5. 2017, sp. zn. Pl. ÚS 2/15, zdůraznění přidal soud). V případě předpisů sociálního zabezpečení, resp. důchodového pojištění ani není možné použít rozšiřující výklad právních předpisů, neboť by to bylo v rozporu se zájmy ostatních pojištěnců (viz nálezu Ústavního soudu ze dne 12. 12. 2000, sp. zn. II. ÚS 376/2000).
28. Právě koordinační mechanismy umožňují i sčítání dob pojištění získaných ve více státech. Teprve až na jejich základě je pro účely posouzení nároku na důchod (náležející vždy z vnitrostátního důchodového systému) možné přihlédnout také k dobám pojištění získaným v tzv. smluvní cizině. Výše české dávky se pak zásadně stanoví podle poměru dob získaných v českém systému vůči úhrnu dob získaných v České republice i ve smluvní cizině (tzv. dílčí důchod). Pojištěnec má zároveň nárok na to, aby tímto způsobem vůči němu postupovaly i ostatní státy spadající do rámce koordinovaného prostoru, tj. aby mu i tamější instituce přiznaly dílčí důchod za doby získané v jejich důchodovém systému v obdobném poměru, ovšem podle jejich vnitrostátních předpisů. Výše každé z dávek odpovídá délce doby získané v daném státě, výši příspěvků, které pojištěnec odvedl do tamějšího důchodového systému, a samozřejmě rovněž ekonomickým možnostem daného státu. Zabezpečení ve stáří je tedy financováno z více zdrojů, stejně tak jako pracovní kariéra pojištěnce byla rozložena mezi více smluvních států (viz Koldinská, K., Tröster, P. a kol. *Právo sociálního zabezpečení*. 7. vydání. Praha: C. H. Beck, 2018, str. 157 – 158).
29. Z výše uvedeného plyne, že české a zahraniční doby pojištění nelze pro účely dávek důchodového pojištění bez dalšího sčítat. Takový postup musí mít oporu v unijních právních předpisech či mezinárodní smlouvě koordinačního charakteru. Totéž platí

Shodu s prvopisem potvrzuje: A. A.

pro započítání dob získaných ve státech, které nejsou smluvními stranami takové smlouvy nebo členskými státy Evropské unie. Příslušný právní předpis či mezinárodní smlouva tedy musí obsahovat výslovné ustanovení, které umožňuje přihlídnout i k dobám získaným v „třetích státech“, tj. ve státech, které nejsou smluvními stranami, popř. (u unijních právních předpisů) členskými státy. Jak totiž bylo shora uvedeno, koordinační mechanismy předpokládají, že všechny státy, které se jich účastní, budou vůči pojištěnci přistupovat stejně (zejména mu přiznají dílčí důchod na základě stejných pravidel). Není proto možné, aby jeden ze smluvních či členských států přihlížel k dobám získaným v třetím státě, zatímco jiný nikoliv. To by vedlo k tomu, že by orgány sociálního zabezpečení jednotlivých států vycházely z různých dob pojištění, v důsledku čehož by se lišil výpočet výše dílčích důchodů a vznikaly by nerovnosti v zacházení s pojištěncem (jímž má koordinace naopak přecházet).

30. V souzené věci umožňuje sčítání českých a rakouských dob pojištění nařízení o koordinaci (viz zvláště čl. 6 a čl. 52 nařízení o koordinaci). To však neobsahuje žádné výslovné ustanovení, jež by členským státům umožňovalo přihlídnout i k dobám pojištění získaných v jiných než členských státech (viz též *a contrario* čl. 6 nařízení o koordinaci). Ani pojem „*právní předpisy*“ ve smyslu čl. 1 písm. l) nařízení o koordinaci použitý v čl. 6 a čl. 52 tohoto nařízení nezahrnuje mezinárodní smlouvy o sociálním zabezpečení uzavřené pouze jedním členským státem s jedním nebo více třetími státy, nýbrž pouze právní a správní předpisy (k tomu viz též rozsudek Soudního dvora Evropské unie ze dne 2. 8. 1993, *Grana-Novoa*, C-23/92). Nelze tedy argumentovat, že by při sčítání dob podle nařízení o koordinaci byly mezi doby pojištění podle českých právních předpisů automaticky „vtaženy“ i doby získané na území Spojených států amerických započtené na základě čl. 12 smlouvy s USA o sociálním zabezpečení jakožto součásti českého právního řádu.
31. Nic na tom nemění ani rozsudek Soudního dvora Evropské unie ze dne 15. 1. 2002, *Gottardo*, C-55/00, z něž plyne, že „*pokud členský stát uzavře se třetí zemí dvoustrannou mezinárodní úmluvu o sociálním zabezpečení, která stanoví, že pro nabytí nároku na dávky ve stáří se zohlední doby pojištění získané ve zmíněné třetí zemi, základní zásada rovného zacházení ukládá tomuto členskému státu, aby přiznal státním příslušníkům ostatních členských států stejné výhody, jako mají jeho státní příslušníci na základě uvedené úmluvy*“ (viz bod 34). Soudní dvůr tím pouze zdůraznil, že členský stát nesmí diskriminovat státní příslušníky jiných členských států z důvodu státní příslušnosti. Jestliže tak členský stát uzavřel dvoustrannou mezinárodní smlouvu s třetím státem, musí přiznat výhody plynoucí z této smlouvy i státním příslušníkům jiných členských států, včetně výhody sčítání dob pojištění. Neznamená to ale, že by bylo možné tyto doby pojištění podle nařízení o koordinaci dále sečíst s dobami pojištění získanými na území jiných členských států. Konkrétně v projednávané věci lze z tohoto rozsudku jen dovodit, že rakouské orgány sociálního zabezpečení žalobci jako státnímu příslušníkovi České republiky nesmí odeprít výhody (včetně započtení dob pojištění), které rakouským státním příslušníkům vyplývají z rakouských mezinárodních smluv o koordinaci sociálního zabezpečení. Musí tak žalobci započítat doby pojištění získané ve státech, s nimiž má Rakousko uzavřenou mezinárodní koordinační smlouvu, jako by to učinily u vlastních státních příslušníků, ale nemohou tyto doby bez dalšího (tj. ledaže by to mezinárodní smlouva výslovně umožňovala) přičíst k dobám pojištění podle nařízení koordinaci.
32. Ani smlouva s USA o sociálním zabezpečení pak na žádném místě výslovně nestanoví, že by se započítávaly doby pojištění získané v třetích (tj. nesmluvních) státech (zejm. v Rakousku). Naopak, čl. 2 odst. 2 smlouvy s USA o sociálním zabezpečení výslovně vylučuje, aby smluvní

strany přihlížely k jiným mezinárodním smlouvám či nadnárodní úpravě (mezi kterou spadají i unijní právní předpisy) týkající se sociálního zabezpečení, které jsou v platnosti mezi smluvním a třetím státem.

33. Podpůrně lze doplnit, že existují mezinárodní smlouvy o sociálním zabezpečení, které obsahují výslovné ujednání o započtení doby pojištění získaných v třetích státech. Např. Smlouva s Austrálií o sociálním zabezpečení ze dne 16. 9. 2009, vyhlášená pod č. 58/2011 Sb. m. s., v čl. 13 odst. 2 stanoví, že „[p]ro nárok na dávku vezme příslušná instituce České republiky v úvahu také doby pojištění získané podle právních předpisů třetího státu, se kterým je Česká republika vázána dokumentem o sociálním zabezpečení umožňujícím sčítání dob pojištění.“ V praxi se tedy uplatňují tři typy dvoustranných mezinárodních smluv o koordinaci sociálního zabezpečení: (1) ty, které nepředpokládají zápočet dob pojištění získaných ve třetích státech, (2) ty, které umožňují započtení dob získaných ve třetích státech bez dalšího a (3) ty, které je umožňují za podmínky, že má třetí stát uzavřenou smlouvu o sociálním zabezpečení s oběma smluvními státy (viz *Sborník stanovisek veřejného ochránce práv DŮCHODY II*, 2016, str. 120, dostupný na www.ochrance.cz). Smlouva s USA o sociálním zabezpečení spadá do první kategorie, neboť započtení dob z třetích států za žádných okolností neumožňuje.
34. Pro úplnost soud dodává, že i Rakousko uzavřelo dne 1. 11. 1991 se Spojenými státy americkými koordinací smlouvu (viz https://www.ssa.gov/international/agreement_descriptions.html) o sociálním zabezpečení, avšak ani ta nezahrnuje žádné ujednání o započtení dob pojištění získaných ve třetích státech (včetně České republiky) či o propojení s českou smlouvou s USA o sociálním zabezpečení. Naopak v čl. 2 odst. 3 obsahuje obdobné ujednání jako česká smlouva v čl. 2 odst. 2, které vylučuje možnost přihlížet k jiným mezinárodním smlouvám. I při aplikaci rozsudku ve věci *Gottardo* tedy nebudou moci rakouské orgány sociálního zabezpečení sčítat rakouské, české a americké doby pojištění.
35. Lze shrnout, že při výpočtu dílčího důchodu podle nařízení o koordinaci nelze přihlídnout k dobám pojištění získaným ve Spojených státech amerických a při výpočtu dílčího důchodu podle smlouvy s USA o sociálním zabezpečení nelze započíst doby pojištění získané v Rakousku, neboť nařízení ani smlouva takový postup výslovně neumožňují.
36. Žalovaná též správně dovodila, že žalobci náleží vyšší z dílčích důchodů podle nařízení o koordinaci a podle smlouvy s USA o sociálním zabezpečení. Jestliže žalobce splňuje podmínky nároku na výplatu dvou dílčích starobních důchodů, jedná se o případ souběhu více dílčích důchodů téhož druhu. Ten je třeba řešit v souladu s § 58 odst. 1 větou první zákona o důchodovém pojištění tak, že se žalobci vyplácí ten dílčí důchod, který je vyšší (i „dílčí“ důchod je důchodem ve smyslu tohoto ustanovení, viz legislativní zkratka zavedená v § 61 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění). Ustanovení § 61 odst. 3 zákona o důchodovém pojištění nelze použít, neboť § 58 odst. 1 věta první téhož zákona se vztahuje přímo na případy souběhu důchodů stejného druhu a je tedy ve vztahu speciality k § 61 odst. 3 zákona o důchodovém pojištění. Lze dodat, že smlouva s USA o sociálním zabezpečení otázku souběhu důchodů neupravuje. Aplikaci § 58 odst. 1 věty první zákona o důchodovém pojištění pak nebrání ani čl. 54 odst. 1 nařízení o koordinaci, který vylučuje použití vnitrostátních pravidel pro předcházení souběhu pouze v případě souběhu dávek stejného druhu náležejících podle právních předpisů *dvou nebo více členských států*.

37. Žalobní bod, jímž se žalobce domáhá započtení českých, rakouských i amerických dob, je nedůvodný.
38. Žalobce dále namítá, že z napadeného rozhodnutí není zřejmé, jaké americké doby pojištění žalovaná započtla. Žalovaná žalobci ani nevydala osobní list důchodového pojištění k rozhodnutí ze dne 5. 10. 2022.
39. Jak bylo výše uvedeno, v případě souběhu dvou dílčích důchodů se žalobci vyplácí ten vyšší. K tomu, aby žalovaná mohla takové srovnání provést, ovšem musí nejprve oba dílčí důchody vypočítat. Byť tedy žalovaná (nakonec) žalobci přiznala dílčí důchod s přihlédnutím k nařízení o koordinaci, aby k tomuto závěru mohla dospět, muselo napadené rozhodnutí obsahovat i přezkoumatelný výpočet dílčího důchodu podle smlouvy s USA o sociálním zabezpečení, včetně uvedení toho, k jakým českým a americkým dobám pojištění při výpočtu žalovaná přihlédla.
40. Takový výpočet však v odůvodnění napadeného rozhodnutí absentuje. Žalovaná se na str. 4 až 6 napadeného rozhodnutí podrobně věnovala výpočtu dílčího důchodu podle nařízení o koordinaci a dospěla k závěru, že činí 10 030 Kč měsíčně. K napadenému rozhodnutí pak přiložila i osobní list důchodového pojištění, který zachycuje, k jakým dobám *českého a rakouského* pojištění přihlédla. V kontrastu s tím u dílčího důchodu podle smlouvy s USA o sociálním zabezpečení toliko bez dalšího konstatovala, že činí 9 573 Kč měsíčně (viz str. 7 odst. 4 napadeného rozhodnutí). Stejně tak žalovaná neuvedla, k jakým dobám pojištění, včetně amerických, při výpočtu této částky přihlédla. Osobní list důchodového pojištění, který by uváděl doby pojištění, z nichž žalovaná vycházela při výpočtu dílčího důchodu podle smlouvy s USA o sociálním zabezpečení, žalovaná k napadenému rozhodnutí nepřiložila. Z napadeného rozhodnutí tak není seznatelné, jak k této částce žalovaná dospěla, ani jaké doby pojištění započítala.
41. Jeví se, že žalovaná v napadeném rozhodnutí vycházela z rozhodnutí ze dne 5. 10. 2022, neboť právě zde vypočetla částku 9 573 Kč měsíčně. Tomu odpovídá i skutečnost, že se vyjádřila k žalobcovým námitkám proti tomuto rozhodnutí. Zejména zdůvodnila, že podle čl. 2 odst. 2 smlouvy s USA o sociálním zabezpečení nelze započítat vzájemně překrývající se české a americké doby pojištění, včetně českých náhradních dob pojištění od dubna do prosince 2004, od ledna do září 2005 a od června do prosince 2008, tj. týchž dob, které posléze částečně započtla při výpočtu dílčího důchodu podle nařízení o koordinaci (v důsledku čehož změnila prvostupňové rozhodnutí).
42. Nedostatky odůvodnění napadeného rozhodnutí však v tomto případě nelze zhojit ani odkazem na rozhodnutí ze dne 5. 10. 2022. Soud ponechává stranou, že napadeným rozhodnutím žalovaná nerozhodovala přímo o námitkách proti rozhodnutí ze dne 5. 10. 2022, nýbrž proti prvostupňovému rozhodnutí, takže rozhodnutí ze dne 5. 10. 2022 s napadeným rozhodnutím netvoří jeden celek (viz např. bod 27 rozsudku NSS ze dne 20. 4. 2018, č. j. 8 As 173/2016 – 35). Podstatné je především to, že žalobci skutečně nebyl řádně doručen osobní list důchodového pojištění, který byl přílohou rozhodnutí ze dne 5. 10. 2022.
43. Z obsahu správního spisu plyne, že žalovaná žalobci toto rozhodnutí (včetně přílohy) doručovala prostřednictvím provozovatele poštovních služeb. Dopis byl odeslán podle poštovního podacího razítka dne 12. 10. 2022. V té době však již žalobce měl zřízenou datovou schránku, neboť dne 6. 10. 2022 její prostřednictvím žalované zaslal podání, jímž dokonce výslovně žádal o komunikaci prostřednictvím datové schránky. Má-li účastník

Shodu s prvopisem potvrzuje: A. A.

zřízenou datovou schránku, je povinností správního orgánu do ní doručovat veškeré písemnosti a nelze ani uplatnit fikci doručování podle § 90 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení (viz § 19 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, § 17 odst. 1 zákona č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů a rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 25. 9. 2018, č. j. 33 Ad 11/2017 – 41, č. 3845/2019 Sb. NSS). Dopis se žalované vrátil jako nedoručený, žalobce se tedy s jeho obsahem ani fakticky neseznámil, což by jinak vadu doručování mohlo zhojit (viz např. rozsudek NSS ze dne 6. 6. 2019, č. j. 7 As 68/2019 – 33).

44. Na rozhodnutí ze dne 5. 10. 2022 je sice poznámka, že bylo vloženo do spisu dne 29. 11. 2022 a „*bude zasláno do datové schránky*“, avšak jediný doklad o doručení, který je ve správním spise založen, je až doručka datové zprávy dokládající doručení dne 14. 3. 2023 tj., poté co žalovaná vydala napadené rozhodnutí. Soud přitom při přezkoumání napadeného rozhodnutí vychází ze skutkového stavu, který tu byl v době rozhodování žalované (§ 75 odst. 1 s. ř. s.). Nemůže tedy přihlídnout k dodatečnému „zhojení“ procesní vady v doručování (stejně jako by nemohl přihlídnout k dodatečnému doplnění odůvodnění napadeného rozhodnutí v řízení před soudem, viz např. rozsudek NSS ze dne 19. 12. 2008, č. j. 8 Afs 66/2008 – 71). Soud podotýká, že žalovanou opakovaně (naposledy přípisem ze dne 17. 10. 2023) žalovanou vyzýval k předložení dokladu o doručení rozhodnutí ze dne 5. 10. 2022 (včetně upozornění na razítko s datem 29. 11. 2022, kdy mělo být rozhodnutí vloženo do spisu a odesláno do datové schránky). Žalovaná však předložila opět jen další doručku ze dne 14. 3. 2023. Je třeba připomenout, že řádně vedený správní spis musí obsahovat i doklady o doručení jednotlivých písemností. Břemeno důkazní ohledně doručení písemností účastníkům správního řízení totiž leží na správním orgánu (viz např. bod 23 rozsudku NSS ze dne 14. 7. 2017, č. j. 5 As 242/2016 – 27). Není-li takový doklad ve spise, nelze než dospět k závěru, že písemnost adresátovi nebyla doručena, resp. v tomto případě že rozhodnutí ze dne 5. 10. 2022 bylo žalobci řádně doručeno až dne 14. 3. 2023.
45. Soud si je vědom toho, že žalobce k žalobě přiložil právě i rozhodnutí ze dne 5. 10. 2022, z čehož nutně plyne, že se s ním seznámil někdy před podáním žaloby (tj. zároveň ještě předtím, než mu bylo dle doručky doručeno do datové schránky dne 14. 3. 2023). Proto soud také žalovanou vyzýval k předložení doručky (jako součásti potenciálně neúplného správního spisu). Kromě toho, že ji žalovaná ani přes výzvy nepředložila, je však podstatné, že žalobce doložil toliko samotné rozhodnutí *bez přílohy v podobě osobního listu důchodového pojištění*. Ze samotného předložení rozhodnutí ze dne 5. 10. 2022 proto dovozovat i to, že bylo žalobci doručeno včetně osobního listu důchodového pojištění (a ani to, že mu bylo doručeno ještě před vydáním napadeného rozhodnutí). Jen na okraj soud dodává, že z doručky datové zprávy ze dne 14. 3. 2023 ani není patrné, co bylo jejím obsahem (jaké konkrétní elektronické dokumenty). Zejména tedy není zřejmé, zda v ní bylo obsaženo rozhodnutí ze dne 5. 10. 2022 včetně jeho přílohy, či nikoliv. Taková doručka není způsobilá prokázat doručení osobního listu důchodového pojištění.
46. Soud shrnuje, že žalobce z napadeného rozhodnutí nemohl seznat, jaké české a americké doby pojištění žalovaná započítala při výpočtu dílčího důchodu podle smlouvy s USA o sociálním zabezpečení. V jeho odůvodnění přímo nejsou uvedeny a byl k němu přiložen pouze osobní list důchodového pojištění obsahující české a rakouské doby pojištění zohledněné při výpočtu dílčího důchodu podle nařízení o koordinaci. Pochybení žalované při doručování osobního listu důchodového pojištění jako přílohy k rozhodnutí ze dne

Shodu s prvopisem potvrzuje: A. A.

5. 10. 2022 pak způsobilo, že žalobce v době vydání napadeného rozhodnutí nemohl tuto skutečnost zjistit ani z tohoto rozhodnutí, resp. jeho přílohy. Žalobce také důvodně namítá, že z téhož důvodu ve svých námitkách nemohl tvrzené chybějící americké doby pojištění specifikovat jinak, než jen počtem (1 823 dní). Ve výsledku tak není ani přezkoumatelné, zda žalovaná dospěla ke správné výši dílčího důchodu podle smlouvy s USA o sociálním zabezpečení a správnému závěru o tom, že je vyšší než dílčí důchod podle nařízení o koordinaci. Napadené rozhodnutí je nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů.

47. Soud jen nad rámec upozorňuje, že odůvodnění napadeného rozhodnutí trpí v části týkající se započtení českých a amerických dob (na str. 3 v odst. 7) vnitřní rozporností. Žalovaná totiž nejprve uvedla, že chybějící doby *amerického* pojištění v rozsahu 1 823 dní nelze započítat, neboť se překrývají s českými dobami pojištění; posléze ale konstatovala, že naopak *české* náhradní doby pojištění (od dubna do prosince 2004, od ledna do září 2005 a od června do prosince 2008) nelze

započítat, protože se překrývají s těmi americkými. Přednost však mohou mít buď vždy české, anebo vždy americké doby pojištění – a nikoliv v jednom případě tak a ve druhém onak. Z žalovanou citovaného čl. 12 odst. 2 smlouvy s USA o sociálním zabezpečení přitom jasně plyne, že se k americkým dobám pojištění přihlédne v rozsahu, ve kterém se nepřekrývají s českými dobami pojištění. Jinými slovy přednost mají české doby pojištění, a až poté se případně přihlíží k těm americkým. „*Dobou pojištění*“ se pak podle čl. 1 odst. 1 písm. e) smlouvy s USA o sociálním zabezpečení rozumí i „*jakákoli jiná doba, pokud ji tyto právní předpisy uznávají jako rovnocennou době pojištění*“. Bude tedy na žalované, aby v dalším řízení posoudila, zda se tím rozumí i náhradní doby pojištění ve smyslu § 12 zákona o důchodovém pojištění. V kladném případě bude muset při výpočtu dílčího důchodu podle smlouvy s USA o sociálním zabezpečení přihlédnout i k nově zjištěným náhradním dobám pojištění z částí let 2004 a 2008 tak, jako to v napadeném rozhodnutí učinila u výpočtu dílčího důchodu podle nařízení o koordinaci (namísto dob amerických, které se s nimi kryjí). Z osobního listu důchodového pojištění ze dne 5. 10. 2022 (který žalobce neměl k dispozici a nemohl se tedy ani proti této vadě bránit) totiž plyne, že žalovaná v letech 2004 a 2008 přihlížela pouze k českým a americkým dobám pojištění, aniž by zde uvedla české náhradní doby pojištění z částí let 2004 a 2008.

48. Žalobní bod je důvodný.
49. Jelikož v napadeném rozhodnutí chybí úvaha o tom, z jakých amerických dob pojištění žalovaná vycházela, brání jeho nepřezkoumatelnost vypořádání žalobcovy související námitky, že si žalovaná nezjistila žalobcovu odpracovanou dobu ve Spojených státech amerických. Nad rámec ovšem soud podotýká, že žalovaná postupovala při zjišťování amerických dob pojištění řádně v souladu s čl. 14 ve spojení s čl. 18 odst. 1 písm. b) smlouvy s USA o sociálním zabezpečení, neboť z obsahu správního spisu plyne, že učinila dotaz na příslušné orgány Spojených států amerických. Žádné další doby pojištění, než tam uvedené, pak žalobce v průběhu správního řízení skutečně nedoložil.
50. Konečně žalobce žalované vytýká, že v napadeném rozhodnutí nesprávně tvrdí, že žalobce v Rakousku požádal o odklad důchodu. Toto tvrzení však uvedl sám žalobce ve své žádosti o starobní důchod ze dne 28. 3. 2022. Žalovaná navíc žalobcovy rakouské doby pojištění při výpočtu dílčího důchodu podle nařízení o koordinaci vzala v potaz a nepostupovala tedy tak, jako by v Rakousku požádal o odklad (viz čl. 50 odst. 2 a 3 nařízení o koordinaci). Poslední žalobní bod je proto nedůvodný.

Shodu s prvopisem potvrzuje: A. A.

Závěr a náklady řízení

51. S ohledem na shora uvedené závěry soud prvním výrokem napadené rozhodnutí zrušil jako nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů [§ 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s.] a věc vrátil žalované k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 s. ř. s.).
52. Právním názorem soudu je v dalším řízení žalovaná vázána (§ 78 odst. 5 s. ř. s.). Žalovaná tak zejména přezkoumatelným způsobem odůvodní svůj závěr o tom, který z dílčích důchodů, tj. zda ten, který vypočetla na základě nařízení o koordinaci či ten, který vypočetla podle smlouvy s USA o sociálním zabezpečení, je vyšší. Odůvodnění doplní zejména o výpočet druhého uvedeného a o uvedení toho, z jakých českých a amerických dob pojištění vycházela (což může učinit i v podobě osobního listu důchodového pojištění zahrnujícího tyto doby) a z jakých důvodů; a které naopak nezapočetla a z jakých důvodů.
53. Žalovaná též neopomene jednoznačně odůvodnit, které z případně překrývajících se českých dob pojištění (včetně náhradních dob pojištění) a amerických dob pojištění upřednostnila a z jakého důvodu. Přitom bude postupovat v souladu s čl. 12 odst. 2 a čl. 1 odst. 1 písm. e) smlouvy s USA o sociálním zabezpečení (viz výše bod 47).
54. Soud podotýká, že nové rozhodnutí nutně nemusí stanovit vyšší dávku žalobcova dílčího starobního důchodu. Svým právním názorem žalovanou totiž toliko zavazuje, aby přezkoumatelně vypočetla dílčí důchod podle smlouvy s USA o sociálním zabezpečení a uvedla, k jakým dobám pojištění přihlédla. Bude záviset na tom, zda dílčí důchod podle smlouvy s USA o sociálním zabezpečení bude vyšší než ten, který žalobci náleží podle nařízení o koordinaci. To však nelze nyní předjímat.
55. Nad rámec závazného právního názoru soud poukazuje na to, že žalobce svými námitkami (podle jejich obsahu) napadl nejen prvostupňové rozhodnutí, ale i rozhodnutí ze dne 5. 10. 2022. Výrokem napadeného rozhodnutí však žalovaná (zatím) rozhodla toliko o námitkách proti prvostupňovému rozhodnutí. Žádné další rozhodnutí o žalobcových námitkách není založeno ve správním spise. Soud tedy žalovanou upozorňuje, že je povinna rozhodnout i o žalobcových námitkách proti rozhodnutí ze dne 5. 10. 2022. Z hlediska včasnosti námitek je nutné zohlednit i to, že rozhodnutí ze dne 5. 10. 2022 bylo žalobci řádně doručeno teprve až do datové schránky (a nikoliv dříve prostřednictvím provozovatele poštovních služeb).
56. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud druhým výrokem podle ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s., z něhož plyne, že právo na náhradu důvodně vynaložených nákladů řízení před soudem má účastník, který byl ve věci plně úspěšný. Žalovaná ve věci nebyla z procesního hlediska ani z části úspěšná, náhrada nákladů řízení jí proto nenáleží. Žalobce byl sice plně úspěšný, avšak žádné náklady řízení mu nevznikly. Žádný z účastníků proto nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Shodu s prvopisem potvrzuje: A. A.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 30. října 2023

Richard Galis, v. r.
samosoudce